

Toeristisch Ondernemend Zeeland¹
Carla Schönknecht (voorzitter)
Edisonweg 37 D1
4382 NV Vlissingen
schonknecht@zeelandnet.nl

Geachte mevrouw Keijzer,

“Het is de grootste crisis sinds de Tweede Wereldoorlog.” Minister-president Rutte wond er kortgeleden in een van zijn toespraken geen doekjes om. De coronacrisis heeft grote gevolgen voor de Nederlandse samenleving. De honderden slachtoffers die inmiddels al te betreuren zijn, de duizenden besmettingen, de onzekerheid over het aantal IC-bedden: ze bepalen nu al weken het nieuws. Daarom is het ook heel goed dat het Rijk maatregelen heeft genomen om het coronavirus in te dammen. Tegelijkertijd hebben die maatregelen ook een schaduwzijde, zo is inmiddels óók genoegzaam bekend: inkomensdaling, werkloosheid, faillissementen enzovoort. Daarom heeft het Rijk ook al een aantal regelingen in het leven geroepen waarop allerlei bedrijven, ondernemers en zzp'ers een beroep kunnen doen.

De impact op bedrijven in het toerisme en het vrijetijd domein is in het hele land ongekend groot. Zeker ook in Zeeland, waar de Veiligheidsregio – met het oog op de beperkte capaciteit van de gezondheidszorg – per 30 maart een algeheel verbod op toeristische nachtverblijven verordonneerde. Door deze aanvullende maatregelen worden de recreatiebedrijven in Zeeland extra hard getroffen. Onze premier, Mark Rutte, preees tijdens het plenair debat op 1 april 2020 de regionale maatregelen die onlangs zijn getroffen in de veiligheidsregio Zeeland. Hierdoor hoeven er op nationaal niveau voorlopig geen extra maatregelen genomen te worden, aldus onze premier. Het gevolg is wel het verzoek van toeristisch Zeeland om in ieder geval voor de bedrijven in deze sector steunvoorzieningen te treffen.

Uit de uitkomsten van een onderzoek² onder bedrijven in de toeristisch sector in Zeeland blijkt het omzetverlies tot 10 mei al € 220 miljoen te bedragen. De doorlopende kosten – na aftrek van de compensatie personeelskosten uit de NOW-regeling – bedragen in deze periode voor Zeeuwse ondernemers in de recreatiesector € 76 miljoen. Dit staat niet in verhouding tot de compensaties die worden geboden via de huidige TOGS- en TOZO-regelingen.

Twee landelijke maatregelen zouden faillissementen in onze sector in het hele land kunnen helpen voorkomen. Ten eerste zou de directe druk op de liquiditeit van bedrijven (o.a. recreatiebedrijven en hotels) door het terugbetalen van aanbetalen bij reserveringen kunnen worden weggenomen met de invoering van een vouchersysteem, zoals dit ook reeds is ingevoerd voor de luchtvaartsector. Dit biedt op korte termijn de nu hoognodige financiële ruimte om vervolgstappen te kunnen realiseren. Voorstellen voor een dergelijk systeem zijn door landelijke brancheorganisaties reeds uitgewerkt.

¹ Toeristisch Ondernemend Zeeland is de koepelorganisatie van de Zeeuwse onderdelen van Hiswa-Recron, Vekabo, Koninklijke Horeca Nederland en Stichting Dagattracties Zeeland.

² Onderaan deze brief vindt u een opsomming van de belangrijkste bevindingen uit het rapport, dat wij ook als bijlage meezenden. Het onderzoek is een initiatief van Toeristisch Ondernemend Zeeland en werd uitgevoerd in nauwe samenwerking met HZ Kenniscentrum Kusttoerisme en Economische Impuls Zeeland. In de bijlage treft u het volledige onderzoek.

Toeristisch Ondernemend Zeeland

Ten tweede kan de liquiditeit van bedrijven op de lange termijn worden gegarandeerd door het instellen van een kredietregeling die past bij de realiteit van de sector. Daarbij zijn twee factoren van groot belang. Enerzijds is er grote diversiteit in de sector in grootte en type van bedrijven. Anderzijds is het een sector waarin het inhalen van gemaakte verliezen vrijwel onmogelijk is. De verruiming van het BMKB-krediet voorziet daar op dit moment niet in.

Daarnaast vragen wij uw aandacht voor de toegankelijkheid en de toereikendheid van de bestaande regelingen, met name de TOGS. Uit ons onderzoek zijn drie voor onze sector belangrijke knelpunten in de regeling naar voren gekomen. Veel bedrijven in deze sector hebben een KVK SBI-code die niet in de voorwaardenlijst voorkomt. Een compleet overzicht van de door ondernemers in de toeristische sector gemelde codes treft u in het onderzoeksverslag. Daarnaast geldt voor een deel van de bedrijven dat het toerisme geregistreerd staat als nevenactiviteit, terwijl dit zeker in het toeristisch seizoen het hoofdinkomen is. Ook is een deel van de recreatiebedrijven (verplicht) verbonden aan het adres van de woning, waarmee ook zij buiten deze regeling zouden vallen. Ten slotte zou de hoogte van het bedrag waarop aanspraak gemaakt kan worden door segmentering beter aan kunnen sluiten op de realiteit van de toeristische sector.

Hoewel het toerisme voor Zeeland van relatief groter belang is dan in de meeste andere regio's, met bijna 10 procent van de totale werkgelegenheid, speelt de geschetste problematiek in de gehele sector. Juist bedrijven die financieel gezond zijn en waarin veel is geïnvesteerd (ook in het kader van andere maatschappelijke doelstellingen zoals verduurzaming en energietransitie) staan aan de rand van de afgrond.

Zeeland is een toeristische provincie bij uitstek en de economische structuur van de provincie is hier nauw mee verweven. Om de economische gevolgen van de huidige crisis in beeld te brengen is als gezegd onderzoek gedaan naar de impact op het toerisme in Zeeland. Naast het eerder genoemde omzetverlies van € 220 miljoen en de doorlopende kosten van € 76 miljoen, leest u hieronder andere belangrijke uitkomsten van het onderzoek:

- Een extra factor die de liquiditeit van toeristische bedrijven ernstig in gevaar brengt, is het terugbetalen van aanbetaalde boekingen. Dit gaat alleen al in de periode tot 10 mei om een bedrag van € 22,9 miljoen voor Zeeuwse bedrijven.
- De economische gevolgen betreffen niet alleen omzetverlies, doorlopende kosten en terugbetalingen binnen de toeristische sector. Het toerisme is nauw verweven met een groot netwerk van toeleveranciers, die als gevolg van de problematiek binnen de sector ook grote economische gevolgen zullen ervaren.
- Zeeuwse toeristische bedrijven zeggen dat als gevolg van de coronacrisis het komende jaar investeringen ter waarde van € 131 miljoen zullen worden uitgesteld, hetgeen grote economische gevolgen heeft voor toeleverende bedrijven in o.a. de bouwsector, maar ook voor de toekomstbestendigheid van de toeristische sector zelf.
- Mochten de maatregelen verlengd moeten worden, dan loopt de schade sterk op naarmate het toeristisch seizoen vordert. In het bijgevoegde onderzoeksrapport zijn hiervoor verschillende scenario's uitgewerkt.

Toeristisch Ondernemend Zeeland

Tot slot. In vrijwel het hele land wordt met man en macht gewerkt aan het verslaan van corona en proberen we de gevolgen van de crisis zoveel mogelijk het hoofd te bieden. Als sector dragen wij graag ons steentje bij maar redden we het niet alleen.

Wij hopen op uw hulp en steun te mogen rekenen.

Namens Toeristisch Ondernemend Zeeland,

Carla Schönknecht

Vlissingen, 2 april 2020